

Tjen penge på stress.

Af Kolja Rieffestahl - september 2011

Undersøgelser dokumenterer en sikker gevinst for virksomheder ved at forebygge arbejdsrelateret stress gennem et bedre psykisk arbejdsmiljø. Gevinsten kommer bl.a. i form af enorme besparelser på både kort- og langvarige sygemeldinger, og ved en positiv effekt på virksomhedens resultater. Aktionærerne tjener også på det.

På trods af de åbenlyse menneskelige og økonomiske fordele vi dokumenterer i denne artikel tøver mange virksomheder med at tage fat om problemet. Der er to hovedårsager; den ene er at stress stadig er tabubelagt i mange virksomheder. Den anden er at man ser forebyggelse i et snævert perspektiv og kun ser den nødvendige lederudvikling som en udgift og ikke en investering. Men der er kun gevinster ved at investere i det psykiske arbejdsmiljø.

Bryd tabuet med en rollemodel

I mange virksomheder er stress tabubelagt. En af årsagerne til tabuet er at man ikke ved nok om stress og betragter det som en svaghed. Der er brug for rollemodeller til at vise vejen, som f.eks. Belinda Qvist, Projektleder i Mærsk Line der var sygemeldt i 4 måneder og først efter 5 år er tilbage på fuld tid: *"I starten var det virkelig svært, og jeg følte, at alle kiggede ekstra intenst på mig for at vurdere om jeg var blevet "normal" igen. Det tog et stykke tid, før jeg kunne holde ud at være i situationen igen. Der var - og er stadig - utrolig mange af mine kollegaer, som har behov for at tale med en som kan sætte sig ind i situationen og selv har prøvet det på sin krop. Jeg har derfor valgt at være meget åben om mit forløb og jeg føler, jeg gør en forskel ved at "være der for dem"."*

Besparelserne står i kø

Omkostninger forbundet med arbejdsrelateret stress er enorme, og indsatsen mod stress betaler sig alene i besparelser:

- Det koster ca. 500.000 kr. at erstatte en sygemeldt medarbejder med akademisk uddannelse. (Socialrådgiver Birgitte Kjærgaard, Carl Bro AIS).
- Det koster ca. 300.000 kr. at erstatte en sygemeldt medarbejder uden akademisk uddannelse. (Socialrådgiver Birgitte Kjærgaard, Carl Bro AIS).
- Hvis en ansat med en månedsløn på 20.000 kr., brænder ud i løbet af 6 mdr. og forlader virksomheden. Så koster det virksomheden: 1.091.000 sv. kr. (Chefpsykolog Kurt Kørner, Danfoss).
- Hvis en leder med en månedsløn på 55.000 kr., brænder ud i løbet af 6 mdr. og forlader virksomheden. Så koster det virksomheden: 4 mio. sv. kr. (Chefpsykolog Kurt Kørner, Danfoss).

Psykisk arbejdsmiljø og produktivitet

Oven i besparelserne kan man lægge gevinsterne ved et godt psykisk arbejdsmiljø. Et godt psykisk arbejdsmiljø defineres dels af branche og virksomhedskultur, fællestrækkene er dog helt entydige og handler om at sikre en sund balance mellem det, som kaldes "de 6 guldkorn": Indflydelse, mening i arbejdet, forudsigelighed, social støtte, belønning og krav.

I en amerikansk undersøgelse dokumenteres en forbedring i virksomheders effektivitet på hele 18% ved at arbejde med det psykiske arbejdsmiljø. (Appelbaum E, Bailey T, Berg P, Kalleberg AL. Titel: *Manufacturing advantage. Why high-performance systems pay off*).

En anden undersøgelse viser af de "100 bedste", som er virksomheder der udvælges af "Great Place to Work" Institute, at også aktieudbytte i virksomheder hvor man arbejder med psykisk arbejdsmiljø er højere end i andre. I perioden 1995- 2000 var det kumulative udbytte til aktionærene på 421 % mod 247 % i de virksomheder, man sammenlignede med. Hele markedet lå i denne periode på cirka 200 % . (Fulmer IS, Gerhart B, Scott KS. Titel: *Are the 100 Best better? An empirical investigation of the relationship between being a "Great place to work" and firm performance*).

Hvad nu?

Hvis man vil have gevinsten ved stressforebyggelse må man både bryde med tabuet og sætte sig ind i hvor besparelserne og gevinsterne ligger.

Man kan sætte ind på flere niveauer. Det strategiske, hvor en veldefineret stresspolitik er et obligatorisk element. Det uddannelsesmæssige, hvor medarbejdere og ledere lærer at etablere et sundt psykisk arbejdsmiljø. Afhængig af uddannelsesniveau og den aktuelle problematik, koster det i Asisco priser mellem 15.000 og 40.000 kroner at uddanne en medarbejder eller leder til at forebygge stress gennem et godt psykisk arbejdsmiljø. De penge er tjent ind igen alene på nedsættelse af sygefravær (35.000 danskere er hver dag sygemeldte p.g.a. stress. Kilde: Stressforeningen), men de store gevinster er naturligvis at ledere og medarbejdere får en lang og sund ansættelse.